

Thema	Duurzaam en spaarzaam waterbeheer/Gebruik water
Nummer	9.02.01

WATERLOZE TOILETTEN

INHOUD

Wat zijn waterloze toiletten?	2
Hoe werkt het?	2
Types	2
Low-tech toestellen met gebruik van afdekkingsmateriaal	2
Automatische toestellen	2
Wat doe je met de afgevoerde mest?	3
Waarom kies je voor een waterloos toilet?	3
Aandachtpunten bij de keuze van het toestel	3
Waterbesparing	3
Energiegebruik	3
Circulariteit	3
Comfort	4
Kostprijs	4
Bronnen en meer info	4

Basisinfo over duurzaam en spaarzaam waterbeheer en water van aangepaste kwaliteit met links en doorverwijzingen vind je in de fiche ['Keuzes-en-ambitieniveau'](#).

Wat zijn waterloze toiletten?

Waterloze toiletten zijn alle types toiletten zonder toevoer van water. Dit is een ruim gamma waarvan sommige volgens zeer eenvoudige principes werken en andere zeer complex in mekaar zitten. Sommige modellen zijn meer in functie van ecologische principes opgebouwd, ander meer gericht op gebruiksgemak. Hoewel, voor alle types geldt dat, omdat je geen waterspoeling hebt, je zelf regelmatig de pot moet leegmaken en dit vormt voor velen een rem om een waterloos toilet te installeren.

Hoe werkt het?

De waterspoeling van een klassiek toilet heeft als functie de mest te verdunnen en te transporteren naar de septische put of rechtstreeks naar de riolering. Bij een waterloos toilet valt die functie weg en moet je zelf minstens de vaste mest handmatig afvoeren. Urine kan je eventueel afzonderlijk en automatisch afvoeren.

Een belangrijk aandachtspunt is mogelijke geurhinder. Elke fabrikant of ontwerper heeft hiervoor een oplossing. In de praktijk blijkt dit niet altijd een garantie voor succes. Dit ligt niet noodzakelijk aan het ontwerp, maar soms ook aan het niet correct gebruiken van het toestel.

Types

Low-tech toestellen met gebruik van afdekkingsmateriaal

Eenvoudige toestellen bestaan uit een zitmeubel met deksel en eronder een emmer om de mest op te vangen, eventueel met een afzonderlijke afvoer voor urine. Je kan ze aankopen, maar ook zelf samenstellen op basis van eenvoudige werkbeschrijvingen.

Mogelijke hinder door geuren, uitzicht, of insecten kan je tegengaan door na elk WC-bezoek de ontlasting te bedekken met papierdoekjes of strooisel. Strooisel kan bestaan uit plantaardige resten zoals houtkrullen, gedroogd grasmaaisel of andere tuinafval, maar ook versnipperd verpakkingskarton is geschikt. Niet alleen het soort materiaal waarmee je afdekt, maar ook de hoeveelheid is van belang om geurhinder te vermijden. Volg hierbij de voorschriften van de fabrikant of van de ontwerper bij zelfbouw.

Sommigen beweren dat je met de afvoer van urine de geurhinder vermijdt, maar dit blijkt niet te kloppen. In tegendeel, werk je met strooisel in je toilet, dan zorgt juist de combinatie van urine, vast mest en strooisel voor minder risico op geurhinder.

Automatische toestellen

Toestellen die werken zonder afdekkingsmateriaal hebben meestal een klep onder de WC-bril die automatisch opent wanneer je op de bril gaat zitten en sluit wanneer je rechtstaat waardoor geuren maar beperkt kunnen vrijkomen. Een ventilator zuigt die onwelriekende lucht af onder de afsluitklep.

Automatische toestellen hebben bijna steeds een afzonderlijke afvoer voor urine.

Sommige toestellen verwarmen de vaste mest met een elektrische weerstand om het composteren op te starten maar je kan in het toestel niet de condities creëren voor volledige compostering. Andere toestellen drogen of verbranden (ook elektrisch) de mest waardoor ze ook het af te voeren volume verkleinen.

Wat doe je met de afgevoerde mest?

In je compostvat of op de composthoop meng je de mest met plantaardig materiaal en kan je optimale omstandigheden van vocht en temperatuur creëren voor een goede **compostering**. In die zin vormt een toestel met strooisel (= plantaardig materiaal) als afdekking, zonder voorcompostering in het toestel, dikwijls een betere basis voor compostering op de composthoop dan een 'composttoilet' zonder strooisel. De verkregen compost kan je gebruiken in de siertuin. Wil je hem gebruiken voor de moestuin, dan moet je zeker zijn van optimale compostering waarbij alle mogelijke ziekteverwekkers zijn afgedood.

Je kan de mest ook afvoeren, met het GFT of restafval.

Afzonderlijk afgevoerde urine kan je aansluiten op de DroogWeerAfvoer (DWA) van het rioleringsstelsel in je straat, voor zover er al een gescheiden afvoerstelsel in je staat ligt. Zuivere urine is geen goede oplossing als meststof in de tuin.

Waarom kies je voor een waterloos toilet?

Is er geen (stromend) water beschikbaar, dan is een waterloos toilet de enige optie. Dit geldt ook als je niet de mogelijkheid hebt een afvoer te plaatsen. Toch kiezen ook velen voor een waterloos toilet uit milieuoogpunt en niet alleen om [watergebruik te beperken](#), maar ook om de mest ter plaatse te kunnen composteren en gebruiken in de tuin.

Aandachtpunten bij de keuze van het toestel

Waterbesparing

Op vlak van waterbesparing lijken alle toestellen evenwaardig, toch is dit niet altijd het geval. Sommige leveranciers raden aan afzonderlijk afgevoerde urine verdund (met water!) te gebruiken in de tuin. Niet goed voor je tuin, maar je doet hiermee ook het voordeel op vlak van waterbesparing van een waterloos toilet teniet.

Energiegebruik

Ventilatoren om geurtjes af te voeren of mest op te warmen of te drogen gebruiken elektriciteit. Dit is een minpunt in vergelijking met een klassiek toilet met waterspoeling.

Circulariteit

90% van de mest die we produceren is urine. Het grote voordeel van een afzonderlijke afvoer van urine is dat je hiermee de hoeveelheid mest die je handmatig moet afvoeren sterk beperkt.

Een gevolg is dat je maar een klein deel van je mest kan composteren en gebruiken in je tuin. Composteer je zowel urine als vaste mest en gebruik je lokaal geproduceerd strooisel (bijv. uit eigen tuin), dan sluit je maximaal de kringloop.

Comfort

Onafhankelijk van het systeem, je moet handmatig mest afvoeren. Hou bij je keuze ook rekening met gebruiksgemak:

- Krijg je de emmer of zak gemakkelijk uit het toestel?
- Is de emmer gemakkelijk schoon te maken?

Kostprijs

De prijs van waterloze toiletten kan variëren van enkele euro's aan basismateriaal uit de kringloopwinkel voor een zelfbouwtoestel tot enkele duizenden euro's voor een automatisch toestel.

zelfbouw waterloos toilet, bron ecogeo.nl en volautomatisch waterloos toilet, bron ecosave.com

Bronnen en meer info

- Op de site van De 12 ambachten vind je een beschrijving van het [Nonolet](#), een waterloos toilet met urineafvoer en afdekdoekjes.

Auteur: Marleen De Roye, Dialoog